

ЁШ АВЛОДГА ВАТАНПАРЛИК ТУШУНЧАЛАРИНИ СИНГДИРИШ.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7855510>

Тукхтаназаров Илкхом Ибрагимсанович

Ҳарбий таълим факултети услубий тайёргарлик сикли катта ўқитувчиси

Раҳмонбердиев Музаффар Равшанбек ўғли

Фарғона давлат университети Ҳарбий таълим факультети 4-босқич

19.116-гуруҳ курсанти

Жамолиддинов Охунжон Хомиджон ўғли

Фарғона давлат университети Ҳарбий таълим факультети 4-босқич

19.117-гуруҳ курсанти

Каримов Аброржон Алижон ўғли

Фарғона давлат университети Ҳарбий таълим факультети 4-босқич

19.117-гуруҳ курсанти

Аннотация: Ушбу мақолада ўсиб келаётган ёш авлодни юксак етук ва мард қилиб тарбиялаш ва уларга ватан ва ватанпарварлик тушунчаларини сингдириш ҳақида маълумот берилган.

Калит сўзлар: Ватан, Ёш авлод, Ўзбекистон, маънавият, авлоднинг миллий-қадрияти ва ватанпарварлиги.

КИРИШ

Ватанга муҳаббат Ҳаётда ҳар қайси инсоннинг эзгу орзу-умидларж бўлади. Айниқса, озод ва обод Ватанда ўсиб-улғаяётган, қалби пок ҳис-туйғулар билан тўлган ёшларнинг орзулари бир олам. Ана шу орзуларнинг энг улуғи ота-онага, элуртга беминнат хизмат қилиш, уларнинг олдидаги фарзандлик бурчини сидқидилдан адо этишдир. Бу орзуга эришиш учун инсон болалиқдан бошлаб ўз олдига аниқ мақсад қўйиб, зарур билим, кўникма ва хунарларни эгаллаши, ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом ва бақувват бўлиши лозим.

Натижа Ва Муҳокама

Ахборот воситалари ва оммавий ташкилотлар, шунингдек, мактаб ва олий таълим муассасаларида ёшларнинг ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашига қаратилган кўп мақолалар мавжуд.

Ёш авлоднинг миллий-қадрияти ва ватанпарварлиги кенг тарқалган ҳолда, келажак юртимиз учун аҳамиятга эга бўлган ҳуқуқ ва эркинликларни олишлари ва уларга риоя қилишлари зарур бўлган умумий хусусиятлардир.

Ҳарбий ватанпарварлик руҳи эса, давлатимизнинг мустақиллигини сақлаш учун хизмат қилишга тайёрликни таъминлайди. Бу сабабли, ёш авлоднинг ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялашига алоҳида аҳамият берилиши керак.

Ёш авлодни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш эса, уларни мамлакатимизнинг мустақиллиги учун қарор қабул қилишда, тарихи ватанпарварлик ғояларини сақлашда ва мамлакатимизнинг барча соҳаларда ривожланишида актив рол ойнашда ёрдам беради. Шунингдек, бу руҳ шахсий ҳуқуқлар ва эркинликларни сақлашда ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Мақолада кўрсатилганидек, ёш авлоднинг ватанпарварлик ва миллий қадриятни тушунишига алоҳида эътибор берилиши зарур бўлган ҳолда, ҳарбий ватанпарварлик руҳининг ёшларимизда яратилиши керак. Бу эса, давлатимизнинг мустақиллигини ҳимоя қилиш учун муҳим ҳуқуқ ва эркинликларни сақлашда, касб-ҳунарли учун замонавий билим ва кўникмалар олишда, ижтимоий ҳаётда ҳамкорлик қилишда ва бошқа соҳаларда мамлакатимизнинг ривожланишига қаратилган ҳолатда жуда катта аҳамиятга эга бўлади.

Чунки буюк орзулар буюк интилиш ва ҳаракат, катта куч-қувватни талаб этади. Ана шу ғоят оғир ва мураккаб йўлда Ватанга муҳаббат ҳисси барчамизга мадад бўлади. Ватанга муҳаббат энг улуғ туйғу. Шунинг учун ҳам биринчи президентимиз Ислоҳ Каримов бу туйғунинг инсон ҳаётидаги ўрни ҳақида алоҳида фикр юритиб, «Тарих ҳақиқати шуни кўрсатадики, томирида миллий ғурур, Ватан ишқи жўш урган одамгина буюк ишларга қодир бўлади, деб таъкидлайди. Юксак маънавиятнинг етакчи, асосий таркибий қисмларидан бири бу – ватанпарварликдир. Шу боис ватанпарварлик тушунчасига турли томондан ёндашадилар ва талқин қиладилар. Бизнингча, ватанпарварлик деганда, инсоннинг ўз она юртини қадрлаб шу она юрт учун, унинг қандай соҳаси бўлмасин ўз кучи ва ғайратини аямасдан сарфлашидир. Бу таърифда ватанпарварликнинг барча қирралари қамраб олинмаса ҳам, аммо ватанни қадрлаш сўзининг ўзига кенг маънода ёндашилса таъриф тўғри тушунилади. Ватанпарварлик тушунчасини янада кенгроқ тушуниш учун Фурқат, Фитрат, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Абдулла Авлоний, Усмон Носир, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов асарларини мукамал ўрганиш лозимдир. Ватанпарварлик инсоннинг қон-қонига сингган бўлиши лозим. Шу ўринда биринчи президентимиз I.A.Karimovning: “Юртга, Ватанга муҳаббат, инсонпарварлик туйғулари халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган азалий хусусиятдир. Ана шу ноёб азалий фазилатларни асраб-авайлаш ва янада такомиллаштириш фарзандларимизни озод ва демократик Ўзбекистоннинг муносиб ўғил-қизлари этиб тарбиялаш масаласи маънавият соҳасидаги ишларимизнинг асосий йўналишини ташкил этмоғи керак”, - деган сўзлари ўринлидир. Ҳар бир инсоннинг ўз ватани бўлгандагина у ҳақиқий ватанпарвар бўла олади. Муҳокама ва натижа

Ватанпарварлик, ўзи туғилиб ўсган юртини, ерини, элиниеъзозлаш, унинг иқтисодий, ижтимоий, сиёсий, маданий, маънавий тараққиёти ҳақида қайғуриш, ғамхўрлик қилиш, тараққиётга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиш, ўз давлати,

мамлакатининг мустақиллигини сақлаш учун жон куйдириши ва керак бўлганда унга ўз ҳаётини бағишлашидир. Ватанпарварлик туйғуси нафақат дунёвий талимотда, балки динимизда ҳам улуғланади. Инсон эга бўлган нарсалар ичида энг бебаҳоси – дини ва Ватанидир. Бирор инсон йўқки, Ватанини улуғламаса. Чунки Ватан унинг киндик қони тўкилган, гўдаклик чоғи ўтган, илк қадамларини қўйган, ёшлик, кексалик даврларини сурган, хотиралари муҳрланган, ота-боболарининг юрти, фарзанду набиралари улғайган заминдир! Митти чумолини кўринг, ризқ талабида қанча жойларга боради, тепаликларга қийналиб чиқади. Бу ҳам ўз инига – Ватанига қайтади. Ваъзи ҳайвонлар асл Ватанидан бошқа жойга кўчирилса нобуд бўлиб қолади. Кўряпсизми, ҳамма ҳазрати инсондан тортиб майда ҳашаротларгача ўз Ватанини севадилар. Демак, бу мавжудотлардаги Аллоҳнинг одати, чиқарган қонуни! Уни инсон фитратига Аллоҳ солиб қўйди. Бўлмаса ҳарорати олтмишга етадиган иссиқ жойларда ёки ҳарорат нолдан паст бўлган шимолий қутбларда ёхуд ўрмонларда, ҳар кун ҳаёт учун хавфли ерларда уларни яшашга нима мажбур қилади?! Уларни бунга ундаган нарса фақатгина Ватанларига бўлган муҳаббатдир. Инсоннинг Ватани олдида бир неча ҳақ ва вазифалари бор. Уларнинг энг муҳимлари учта: ўз Ватанига чин муҳаббат қўйиш; Ватанини обод этиш. Бу ҳақда Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади: “У сизларни ердан пайдо қилди ва унга сизни ободлиги учун қўйди” (Худ, 61). Ватанда фасод ва бузғунчилик ишлари билан машғул бўлмаслик. Бу ҳақда Қуръони каримда шундай марҳамат қилинади: “Ва ислоҳ қилингандан кейин ер юзида фасод қилманг (Аъроф,56). Ҳамаср олимлардан шайх Муҳаммад Ғаззолий (раҳматуллоҳи алайҳ) Ватан ҳақида оз ва соз, зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўядиган жуда гўзал таъриф айтган: “Башарият ўз ерини ундаги нарсалари билан, гарчи у ҳеч ким яшамайдиган чўл бўлса ҳам яхши кўраверади. Муҳаббати юракка сингиган, инсон унда бўлганда хотиржам, йироқ кетганда талпинадиган, хужум қилинганда асрайдиган, камситилганда ғазабланадиган макон Ватандир”. Ўқитувчиларнинг вазифаси ёш авлодларга Ватанга муҳаббат ва ҳурматни, унинг тарихий ўтмиши учун ўтишдир. Болаларнинг ўз мамлакатининг муносиб фуқароси бўлишига ёрдам бериш ва унинг анъаналари ва маданий қадриятларини асраб-авайлаш ва ривожлантиришга интилиш lozim. Таълим тизимида ўқувчиларнинг ватанпарварлик тарбияси жуда муҳимдир. Мутахассислар фикрича, болалар жамият, теварак–атроф, борлиқ ҳақидаги илк тасаввурларни 3 ёшдан 7 ёшгача бўлган даврда қабул қилар экан. Асосийси, айнан шу ахборотлар бутун умр хотирасида сақланиб қолади.

Хулоса: шу боис, ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш учун таълим ва тарбияни мактабгача таълим муассасаларидан бошлаш ўз самарасини беради. Ватанпарварликнинг ривожланиши ҳар қандай мамлакатнинг асосий вазифасидир. Ватанпарвар - бу давлатнинг тақдири ҳар доим биринчи бўлиб бўлган шахс. Аммо бу муносабат фақатгина ишончли шахс томонидан пайдо

бўлади: унинг мамлакати қийин пайтда ҳимоя қилади, оилага ёрдам беради. Шунинг учун қашшоқликда омон қолганларнинг ватанпарвари бўлишга мажбур бўлмаслигимиз керак, одамларнинг ғурурландиган бирор нарсаси бўлиши ва айниқса, уларнинг фаровонлиги, уларнинг орқа томонлари, ютуқлари ҳимоя қилиниши керак.